

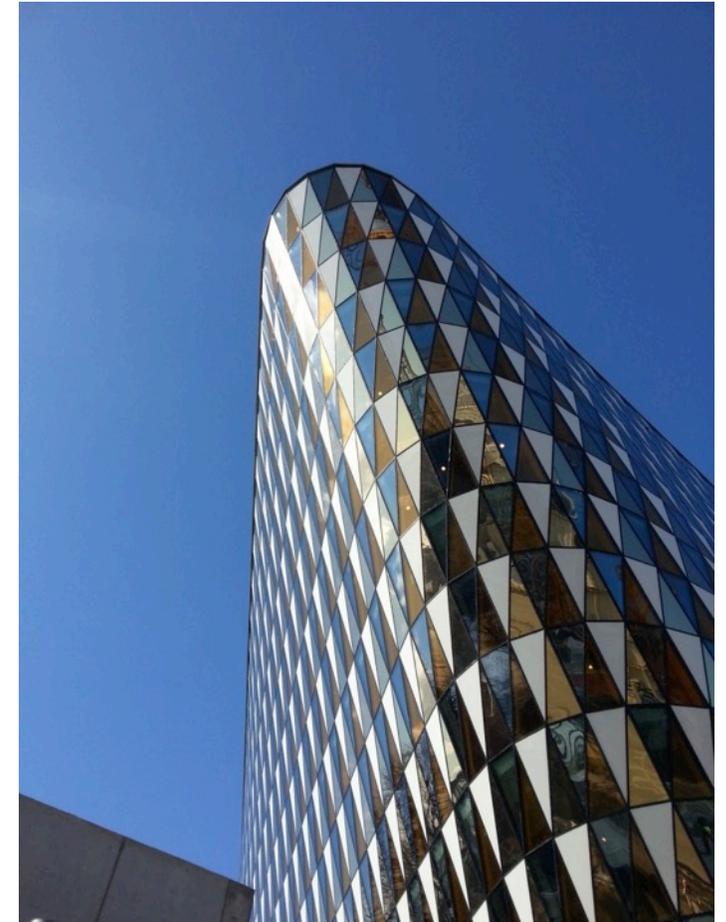
Nefroseminariet Bosön 2016-10-25 och 26, tema transplantation

Vem kan vara donator? Utredning och uppföljning av donatorer, risker

- Ingela Fehrman Ekholm, MD PhD
- Karolinska Universitetssjukhuset
- Karolinska Institutet
- Stockholm

Vem får donera?

- Nästan vem som helst
- Måste vara frisk och motiverad
- Utredning finns på [svensk Transplantationsförenings hemsida](#)
- [Svensk LD grupp finns med nytt färskt dokument på 21 sidor.](#)
- Ganska strikta. För strikta??

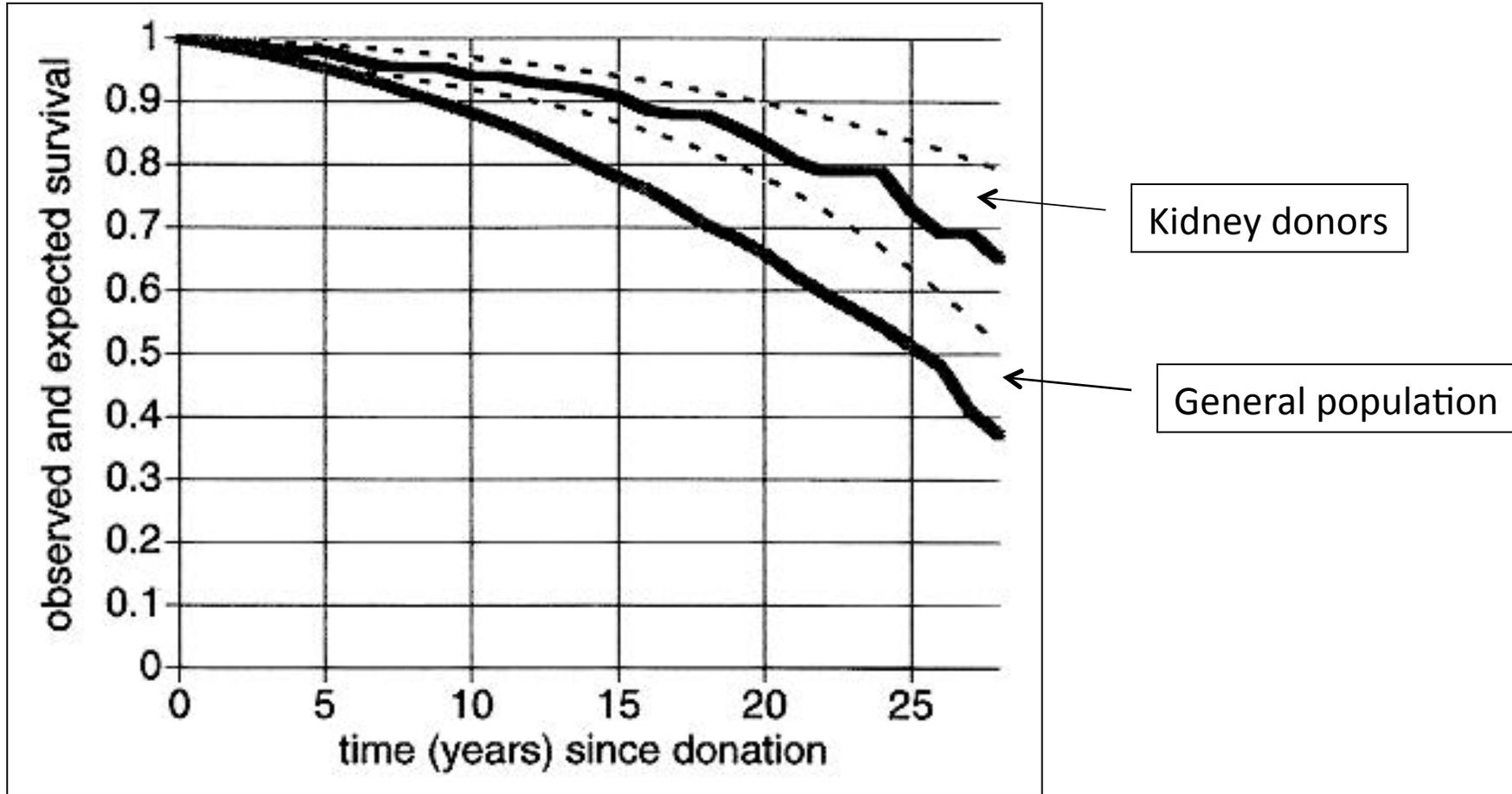

Är en donation bra för donatorn?

- Donatorer lever längre
- Ökande njurfunktion under lång tid efter donationen
- Bra transplantationsresultat- det är vad donatorn önskar också

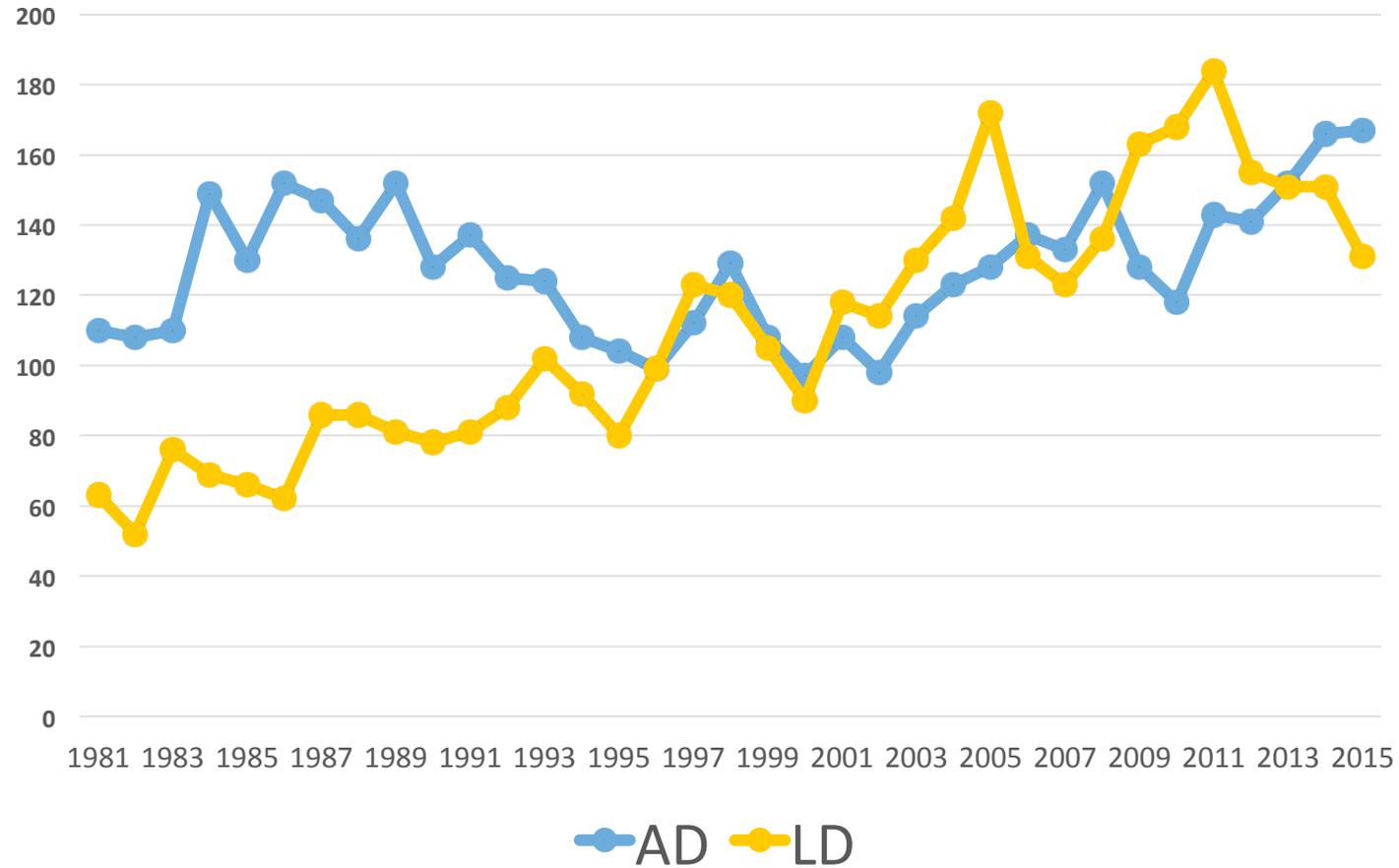
KIDNEY DONORS LIVE LONGER 1997

“The better survival among donors is probably due to the fact that only healthy persons are accepted for living kidney donation.”

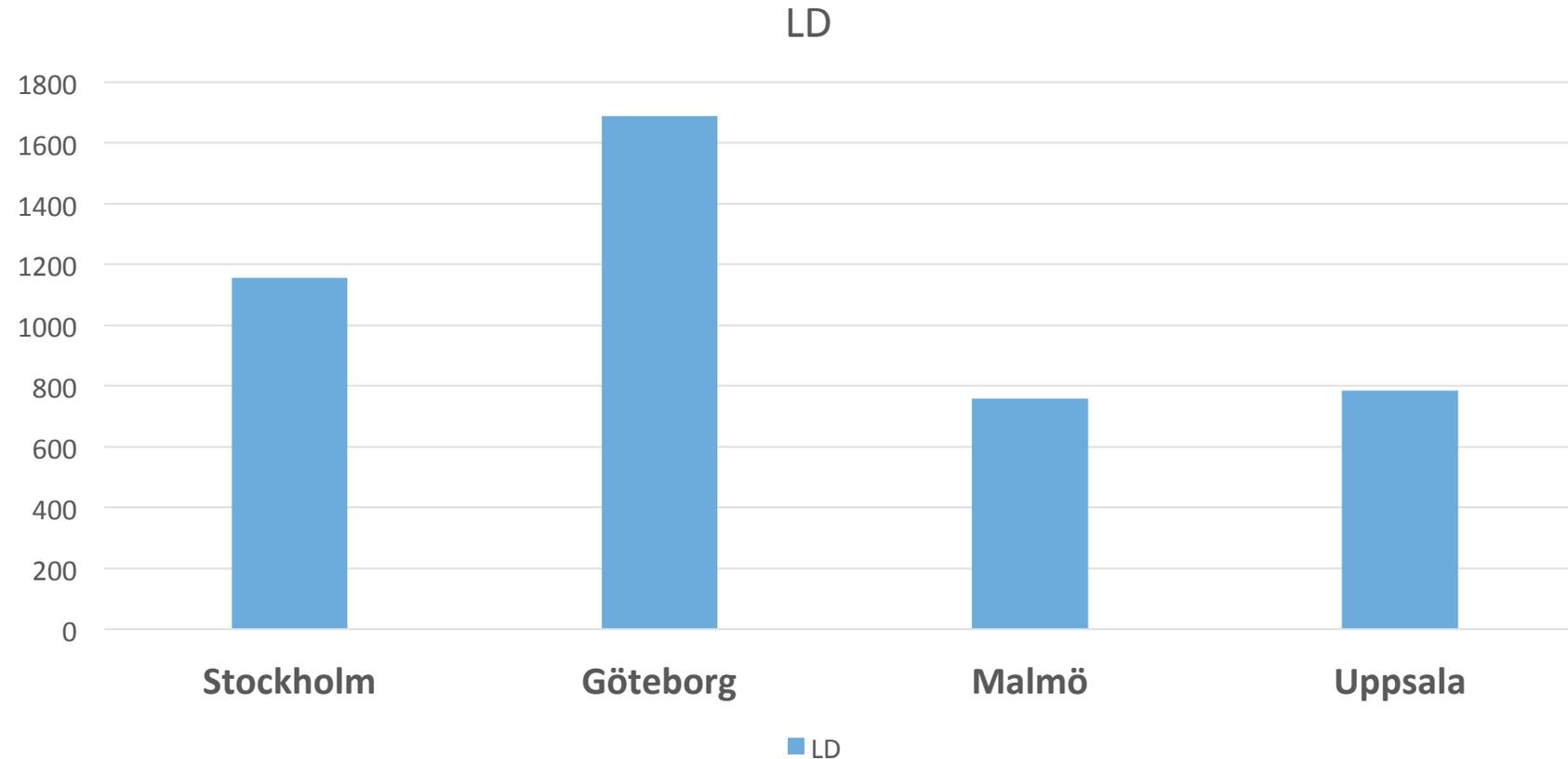
KIDNEY DONORS LIVE LONGER 1.
Fehrman-Ekholm et al 1997;
64:976-978

LD och CD i Sverige

Sedan 2011 har LD minskat i Sverige. Fair factor? Familjer splittras?

Var görs LD i Sverige? Finns det tidiga dödsfall?

Fram till 30/9-2016 har totalt 4387 LD gjorts. Ingen mortalitet i samband med op.
Enl statistik är mortaliteten 1/3000.

Postoperative complications in the donor

1,5-6% major

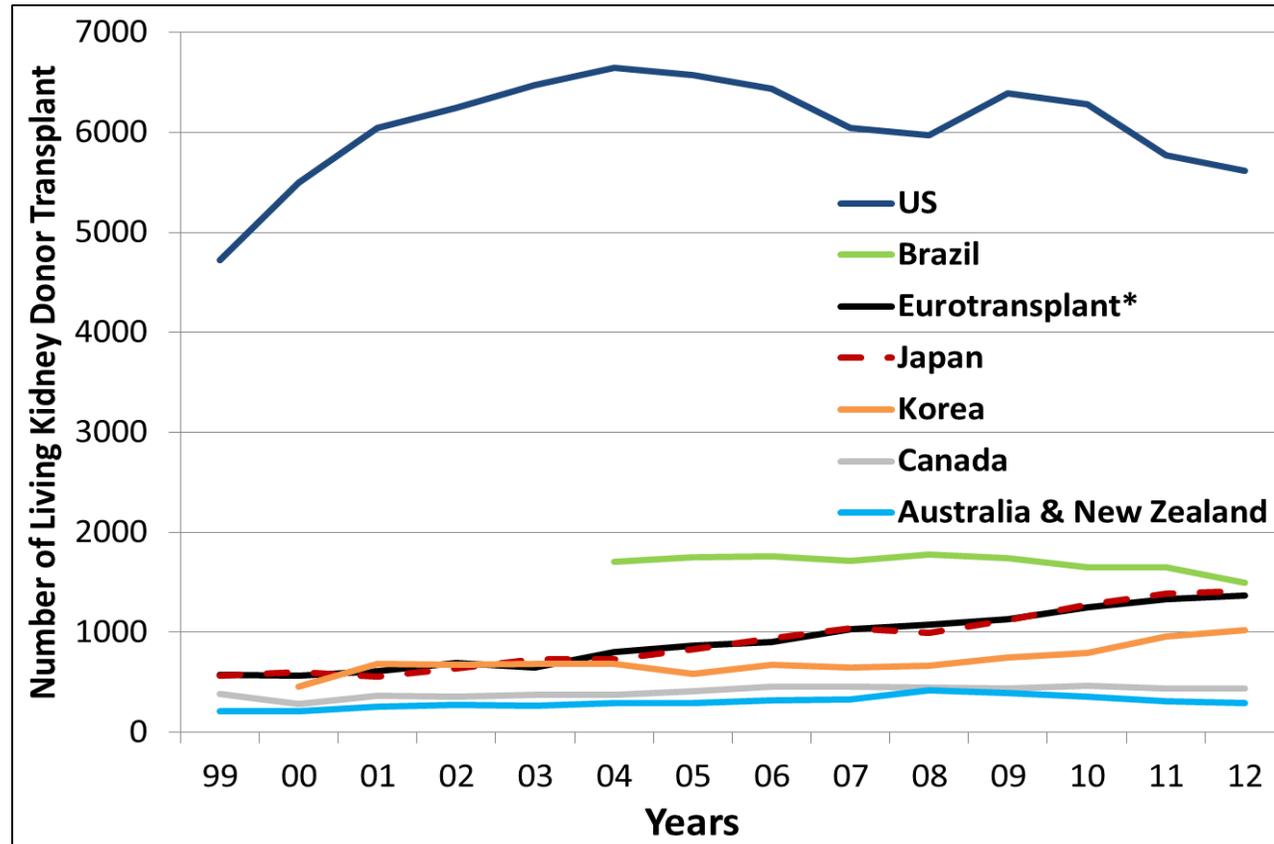
- Bleeding, jejunum or ileum perforation - needing reoperation
- Cardio-pulm like pulm embolism, MI

Clavien – prospective to prefer

0-35% minor

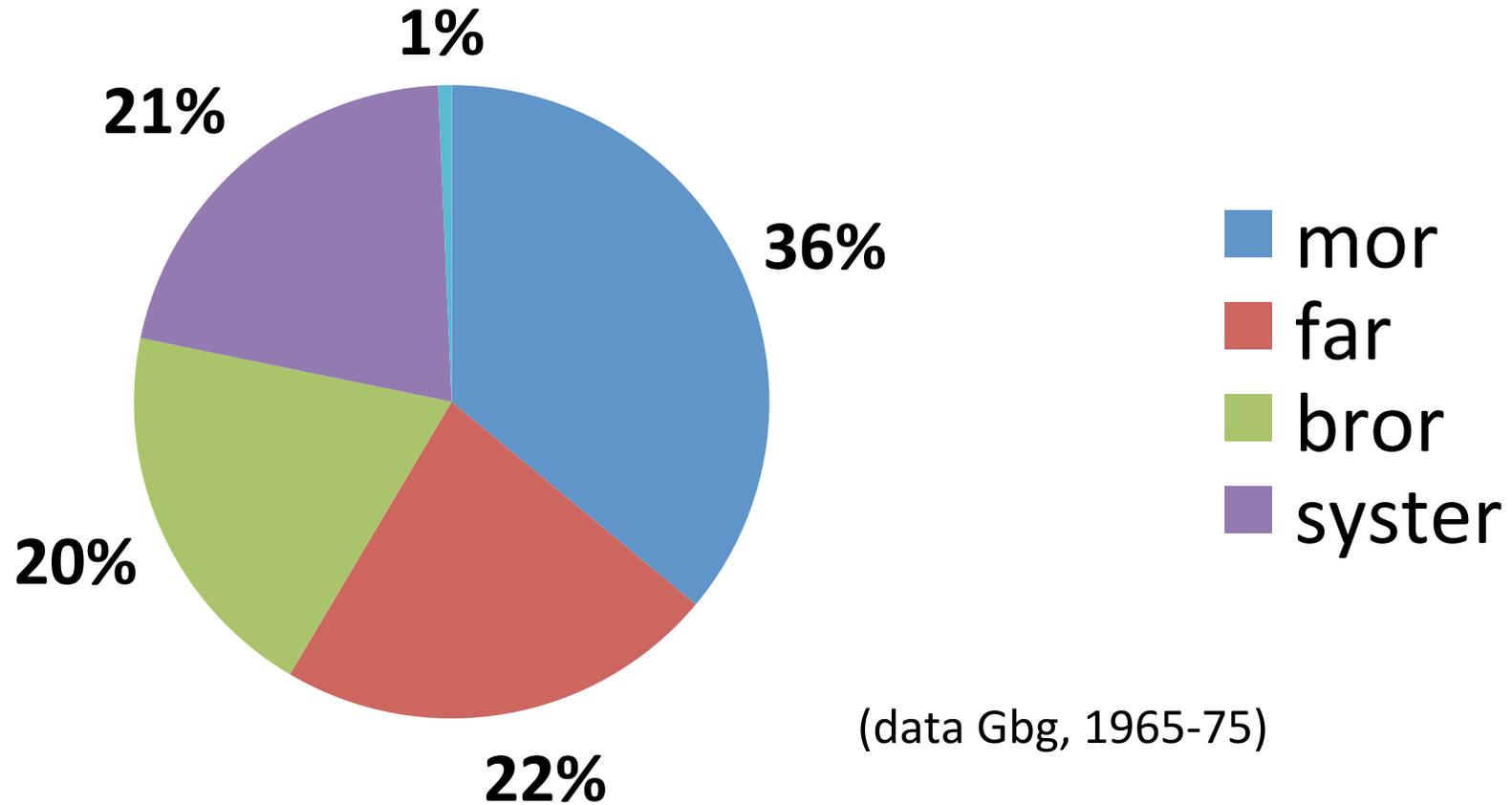
- Urinary tract problems
- DVT
- Depression
- Nerve damage
- Arrytmia
- Pneumonia

LD ökade tidigare och nu minskar det i västvärlden

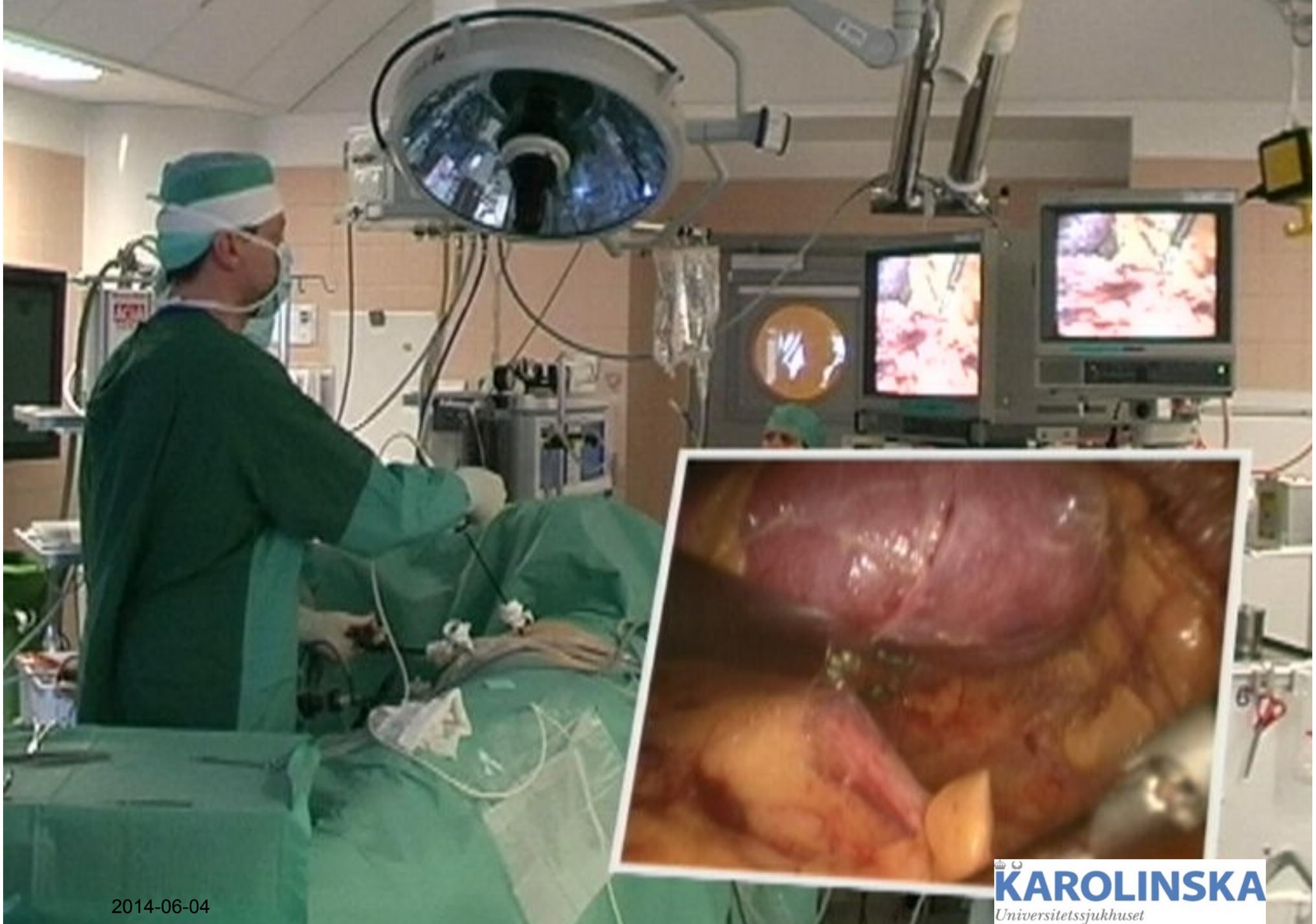
* Eurotransplant membership has changed over time. To show temporal trends, we restricted the counts to live donor transplants in original member nations of Germany, Austria, Luxembourg, Belgium, and the Netherlands

Njurdonatorer förr = familjen

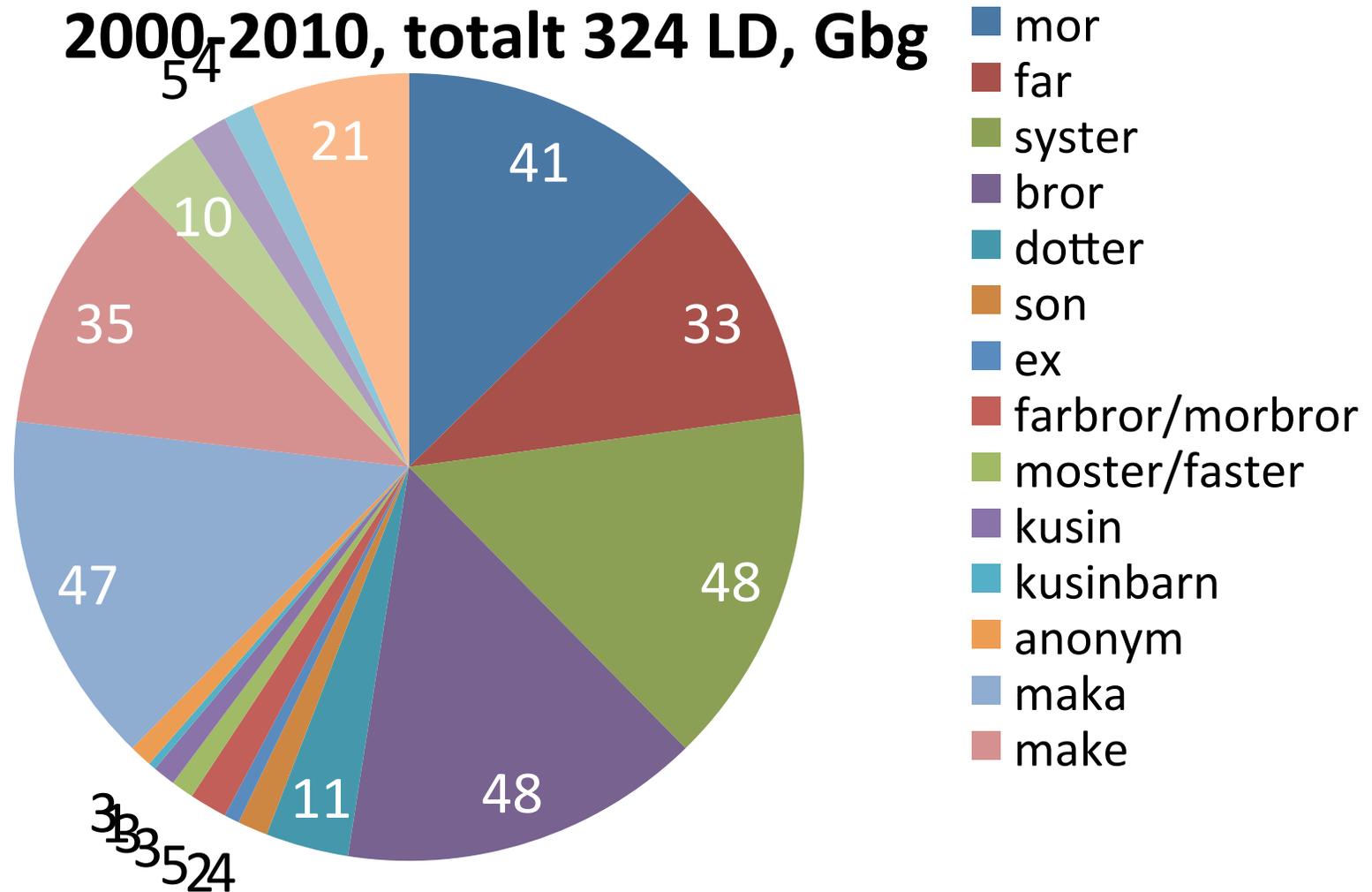
En bror: Det var det värsta jag varit med om men samtidigt det bästa.....eftersom det gick så bra för min bror

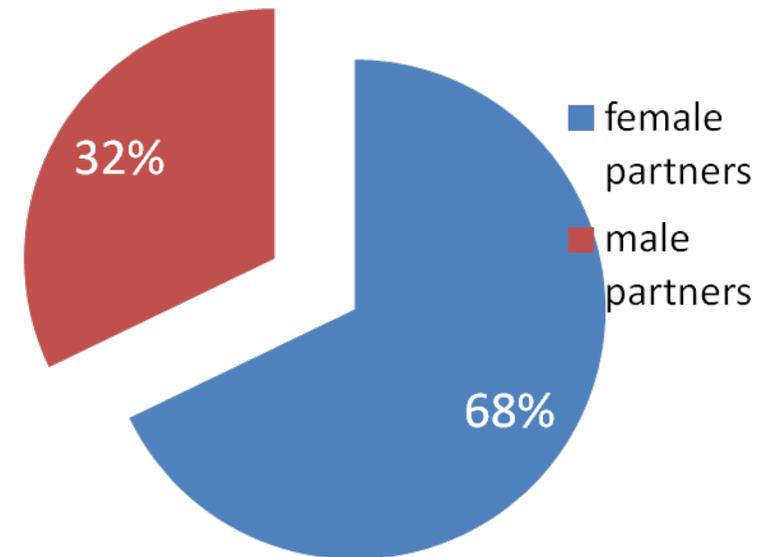
2014-06-04

Idag en mångfald

More female donate

- More wives ($p < 0,0001$)
- More mothers ($p < 0,05$)
- No sibling difference
- No friend difference!!!

Motives to donate

To help	518	75%
Worry without transplantation	497	72%
Knowledge: a normal life with one kidney	240	35%

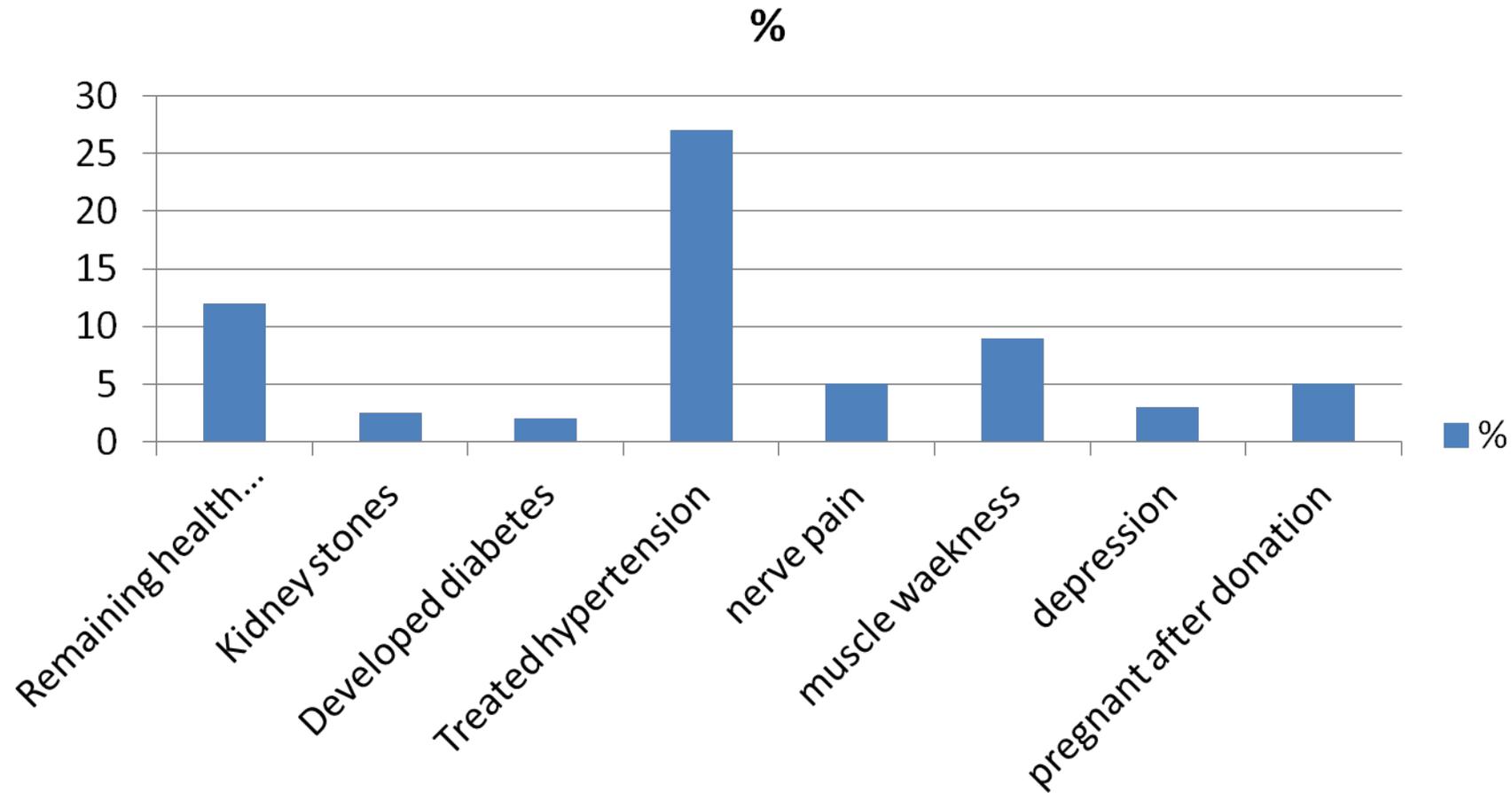

Who are the winners? The spouses

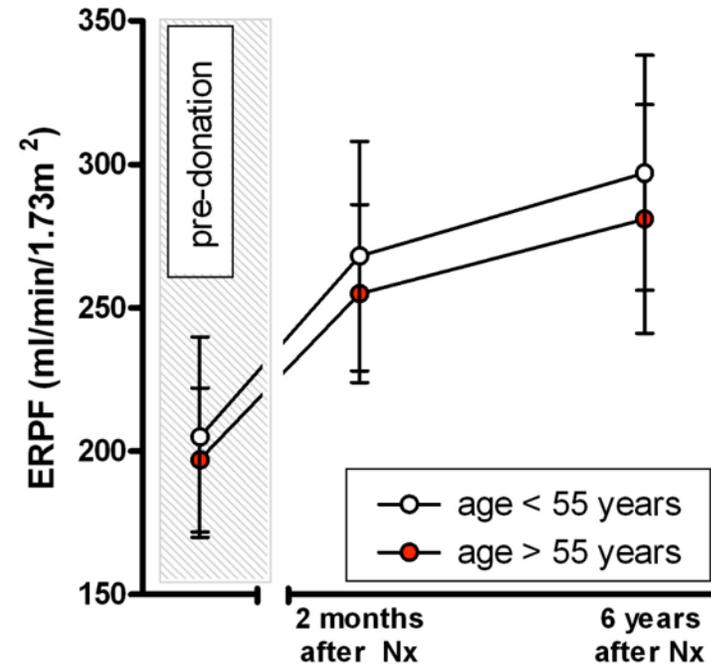
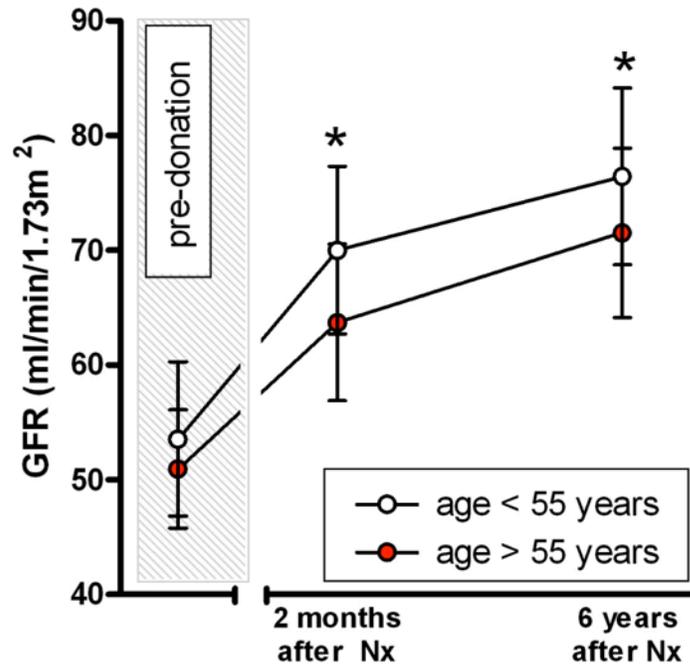
- In comparison between spouse (n= 96) and sibling (n=284) significant difference ($p<0.0001$)
- My quality of life will be better
- The quality of life for the whole family will become better

Lennerling, Qureshi, Fehrman- Ekholm
OJ Nephrology 2012
Spouses who donate seem to be the winners-
a questionnaire study of kidney donors long-
term

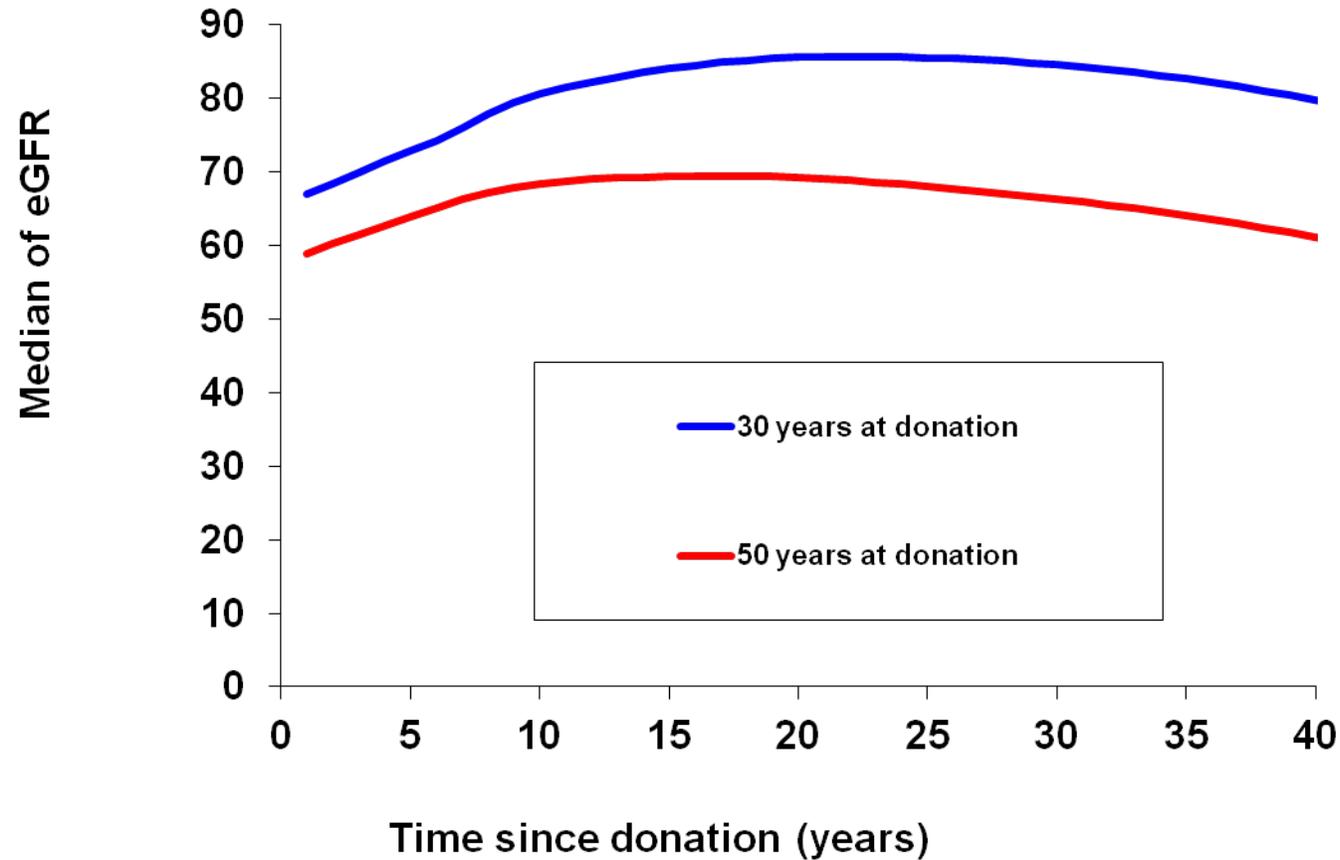
Experienced health after donation in 692 donors from SU in %

Both the older and the younger donor increases the GFR

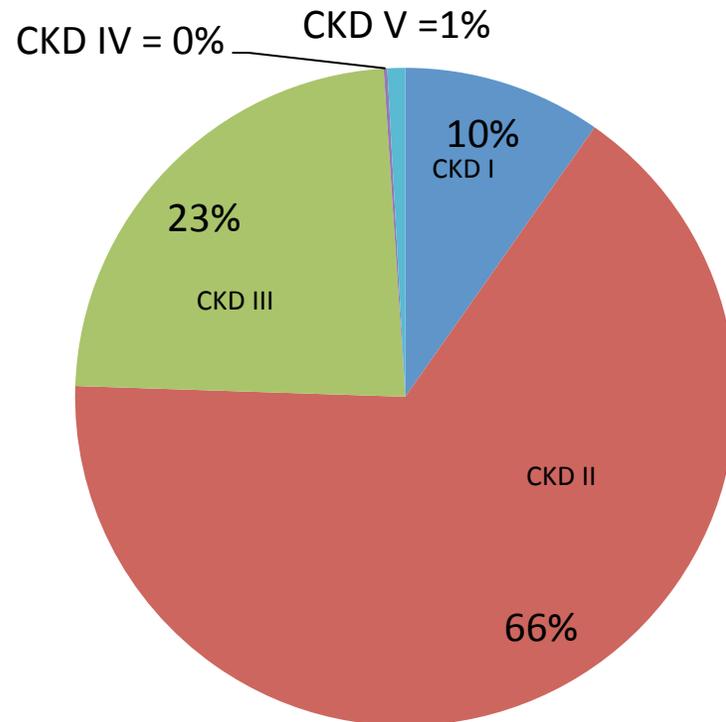

Model of Estimated Kidney function in a 30 year and a 50 year old donor over time

Most donors 60-90 ml/min in eGFR average 15 years after donation

■ >90 ml/min ■ 60-90 ■ 30-60 ■ 15-30 ■ <15

Included in the stage V (< 15) is one donor in dialysis and two donors having kidney transplants

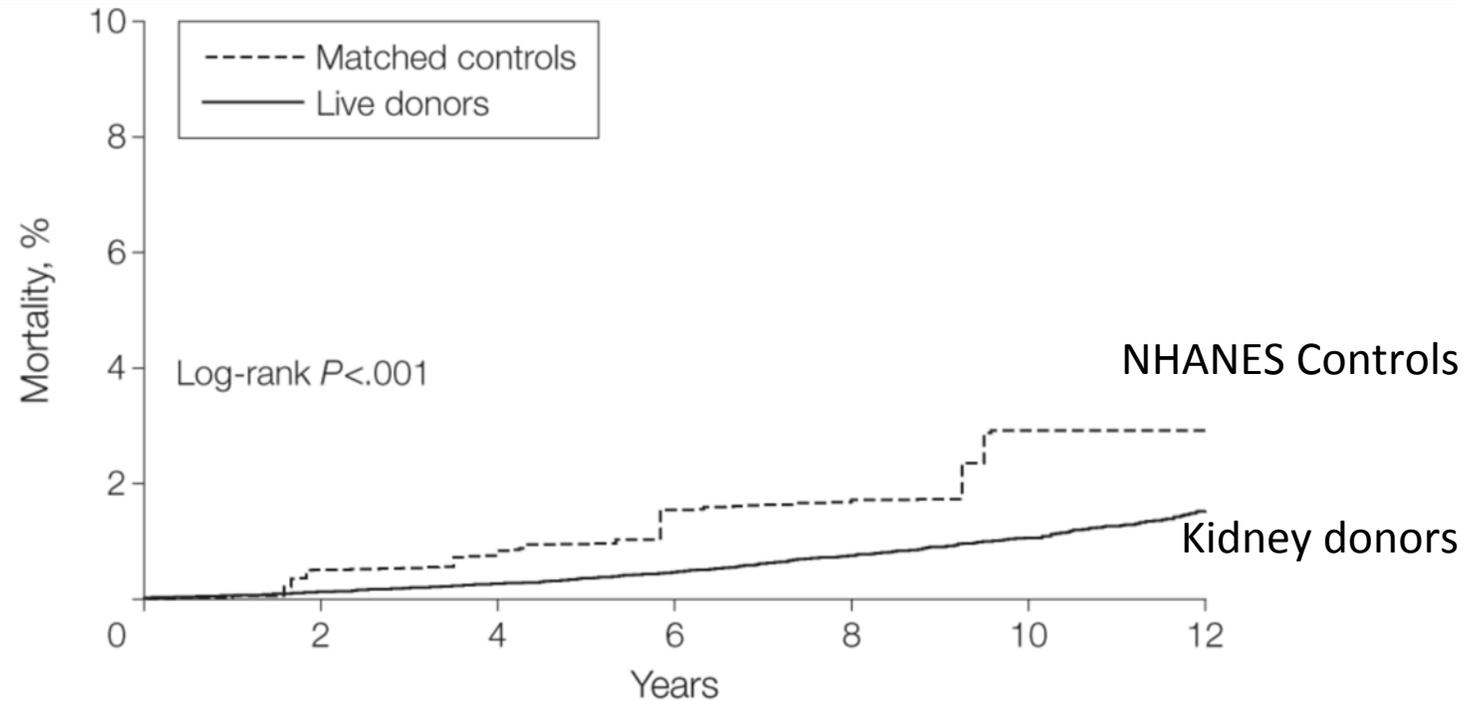
Fehrman-E, et al Transplantations
Medizin 2010

Micro-albuminuria in 1/5

- $100/471 = 21\%$ micro (a few macroalbuminuria)
- $12/502 = 2.1\%$ anemia- Hb correlation till eGFR
- $85/423 = 20\%$ high PTH correlation till eGFR

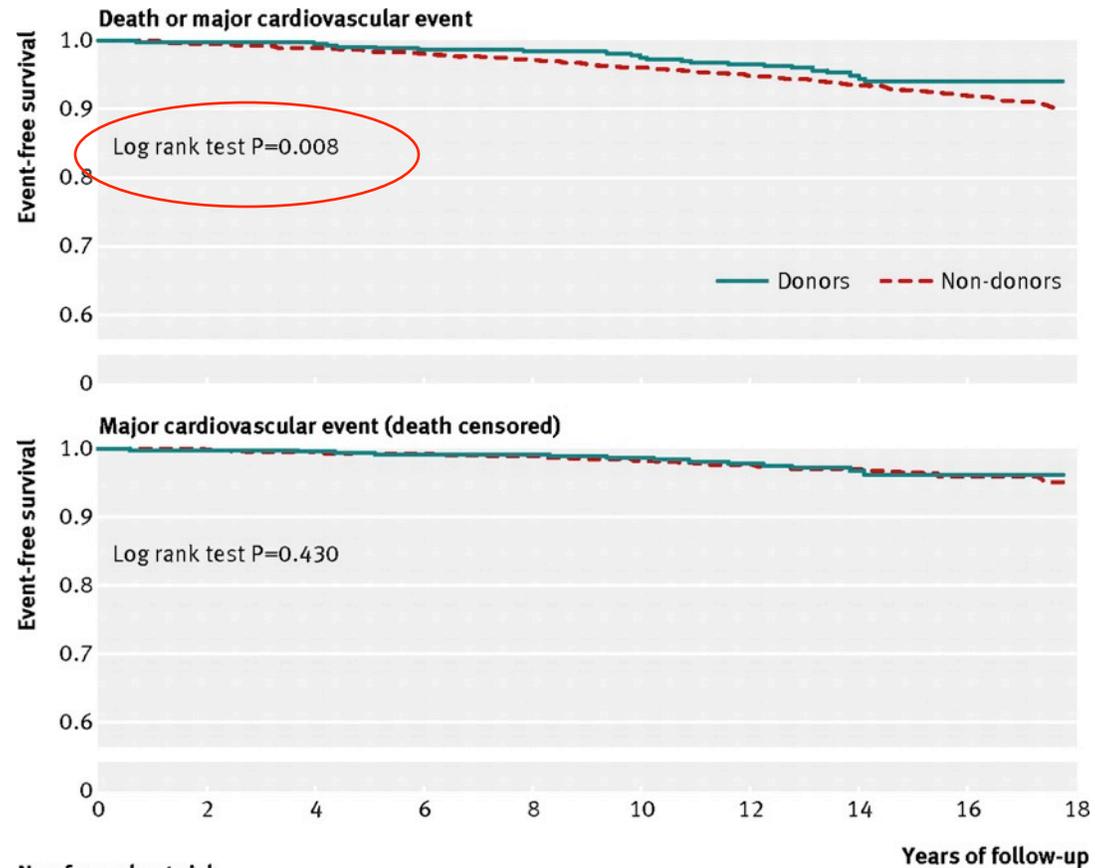
Perioperative Mortality and Long-term Survival Following Live Kidney Donation

No. at risk		0	2	4	6	8	10	12
Matched controls	80 347	67 966	54 998	41 679	19 259	5 896	1 27	
Live donors	80 347	68 230	55 282	42 154	29 657	18 960	10 436	

Segev et al. JAMA 2010

Fig 1 Kaplan-Meier estimates of survival probability without death or major cardiovascular event (top) and without major cardiovascular event (censored for death, bottom).

Donors live longer

No of people at risk		Years of follow-up									
		0	2	4	6	8	10	12	14	16	18
Non-donors		20 280	18 149	14 146	10 825	8181	5744	3636	1948	664	0
Donors		2028	1832	1455	1124	857	609	386	209	72	0

Amit X Garg et al. *BMJ* 2012;344:bmj.e1203

Finns risk för terminal njursvikt?

- GFR blir c:a 72% av det förväntade för åldern
- Färsk norsk studie och amerikansk studie har klarlagt risker

<http://www.kidney-international.org>

clinical investigation

© 2013 International Society of Nephrology

Long-term risks for kidney donors

Geir Mjøen¹, Stein Hallan^{2,3}, Anders Hartmann¹, Aksel Foss¹, Karsten Midtvedt¹, Ole Øyen¹, Anna Reisæter¹, Per Pfeffer¹, Trond Jenssen¹, Torbjørn Leivestad⁴, Pål- Dag Line¹, Magnus Øvrehus², Dag Olav Dale¹, Hege Pihlstrøm¹, Ingar Holme⁵, Friedo W. Dekker⁶ and Hallvard Holdaas¹

Results Norwegian study

- Hazard ratio (HR) for all-cause death was 1.30 (95% confidence interval [CI] 1.11-1.52, $p=0.001$).
- HR for cardiovascular death (HR 1.40, 95% CI 1.03-1.91, $p=0.03$)
- HR for ESRD was greatly increased (11.38, 95% CI 4.37-29.63, $p<0.001$)

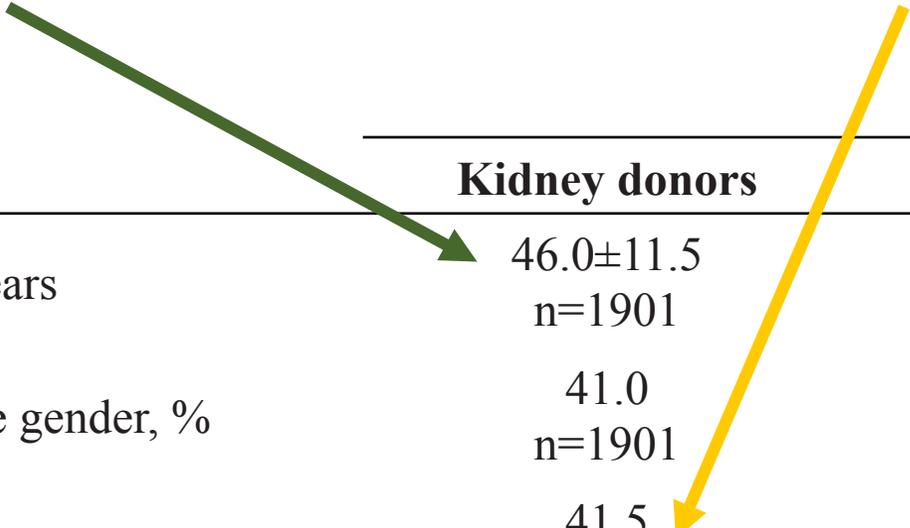
ESRD in donor compared to a “healthy” population

- Norwegian experience, KI 2013
  - Around 11 times increased risk for ESRD
- “Risk of End-Stage Renal Disease Following Live Kidney Donation”
Muzaale et al, JAMA 2014
  - Around 8 – 10 times increased risk for ESRD
- Reese et al. et al. “Mortality, Cardiovascular and End-Stage Disease outcomes among Older Live Kidney Donors” JASN 2013; 24: 71A
  - Around 7 – 8 times increased risk for ESRD

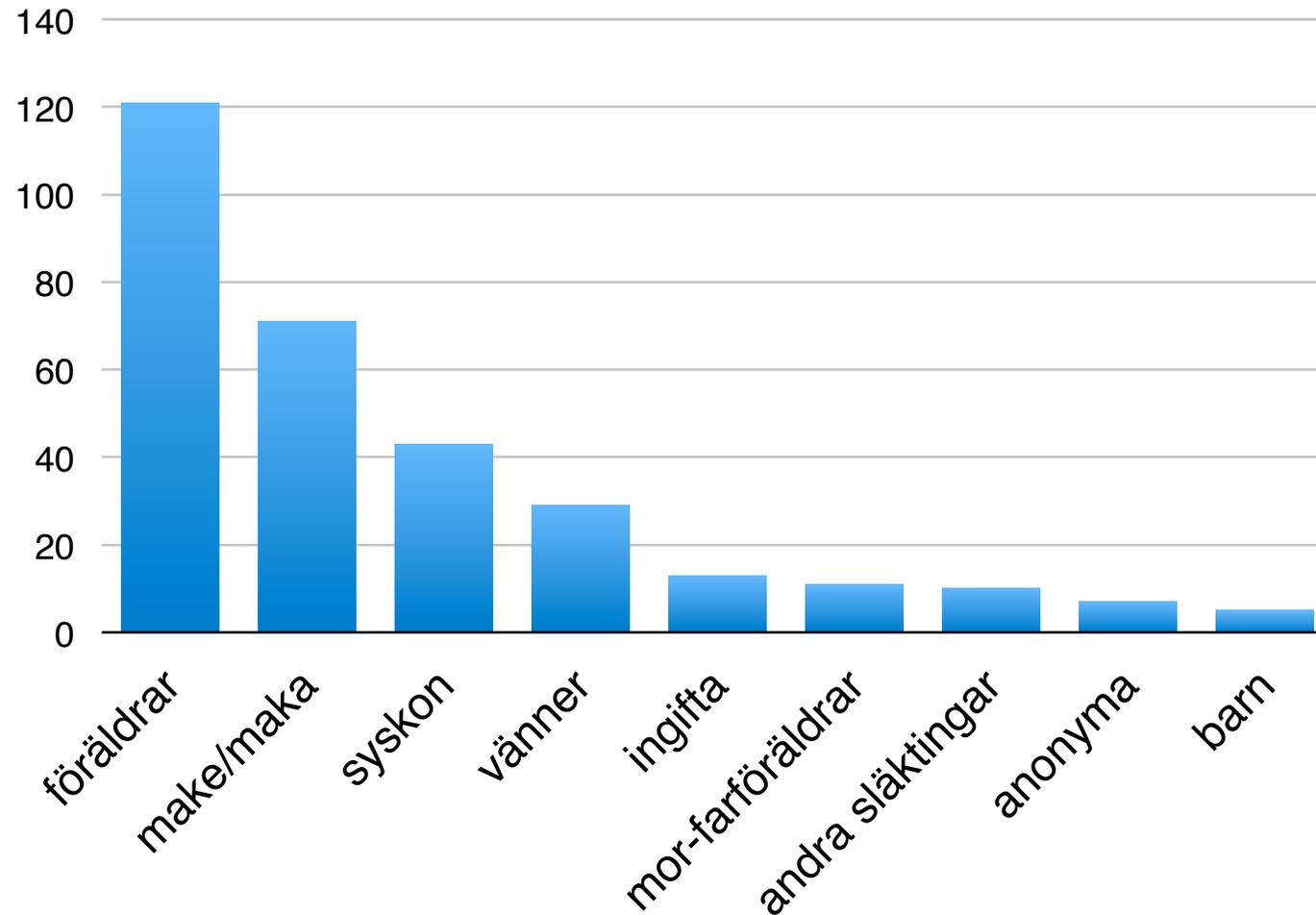
Olika ålder, i Norge många syskon, genetiska faktorer

	Kidney donors	Controls
Age, years	46.0±11.5 n=1901	37.6±11.7 n=32621
Male gender, %	41.0 n=1901	46.9 n=32621
Current smoking, %	41.5 n=1375	39.5 n=25993
Systolic BP, mmHg	123.3±10.0 n=1768	121.4±10.4 n=31398
Diastolic BP, mmHg	77.4±7.2 n=1768	77.2± 7.9 n=31394
BMI, kg/m ²	24.2± 2.8 n=1558	23.5± 2.6 n=31421

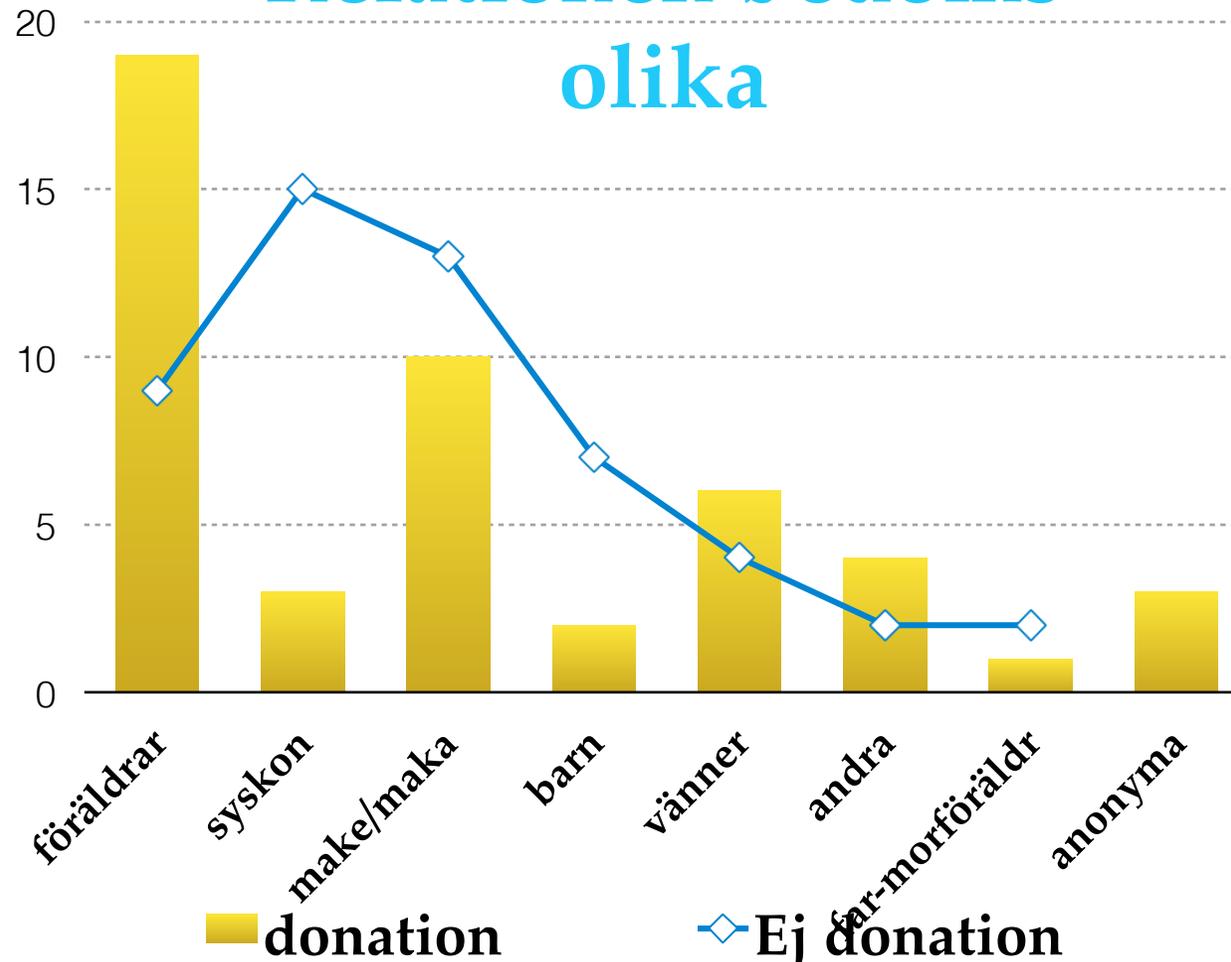
Röker så många???

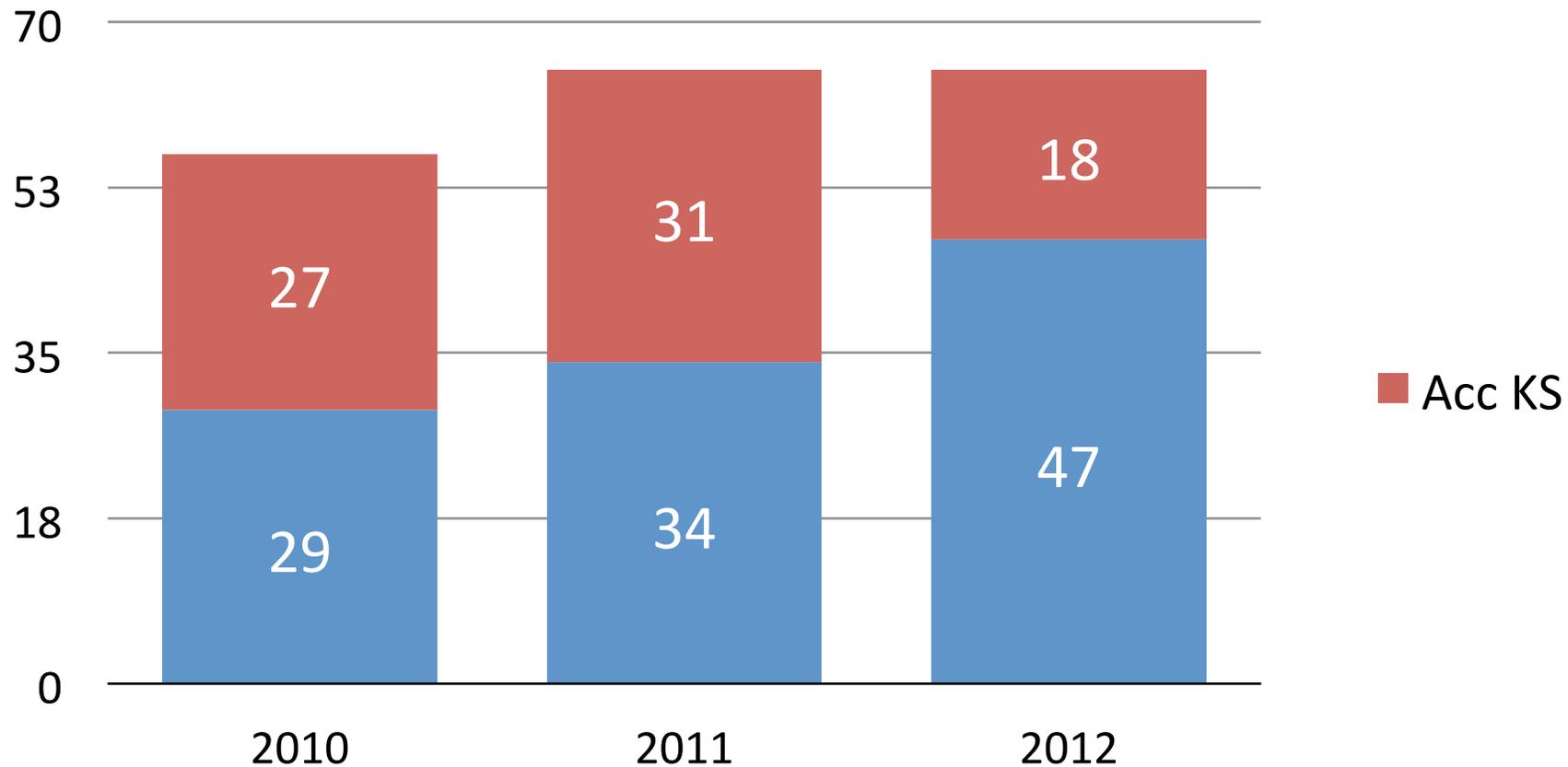
Levande givare 2005-2014 totalt 334 på Karolinska Huddinge, idag färre syskon

Relationen bedöms olika

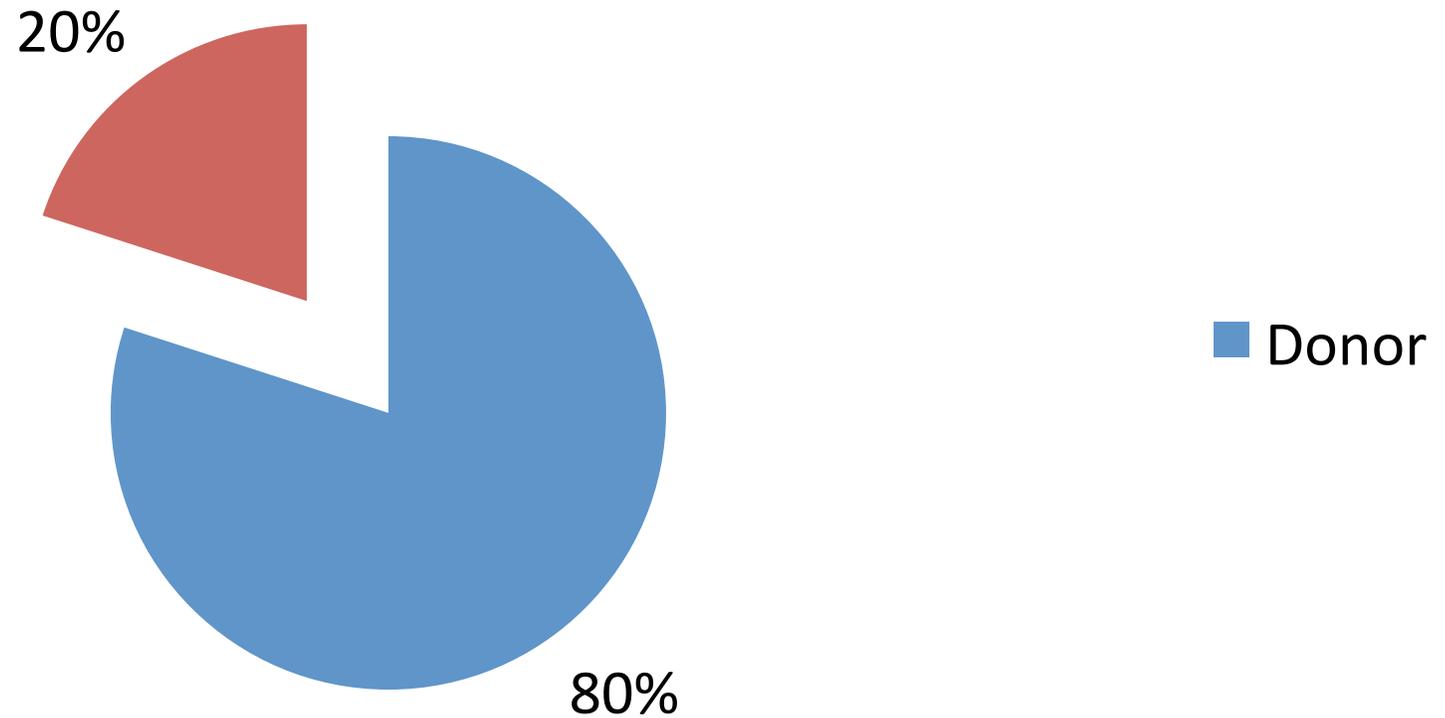
Är vi för kritiska vid levande givartransplantation? Totalt 110 avböjdes 2010-2012 vid Karolinska medan 76 accepterades

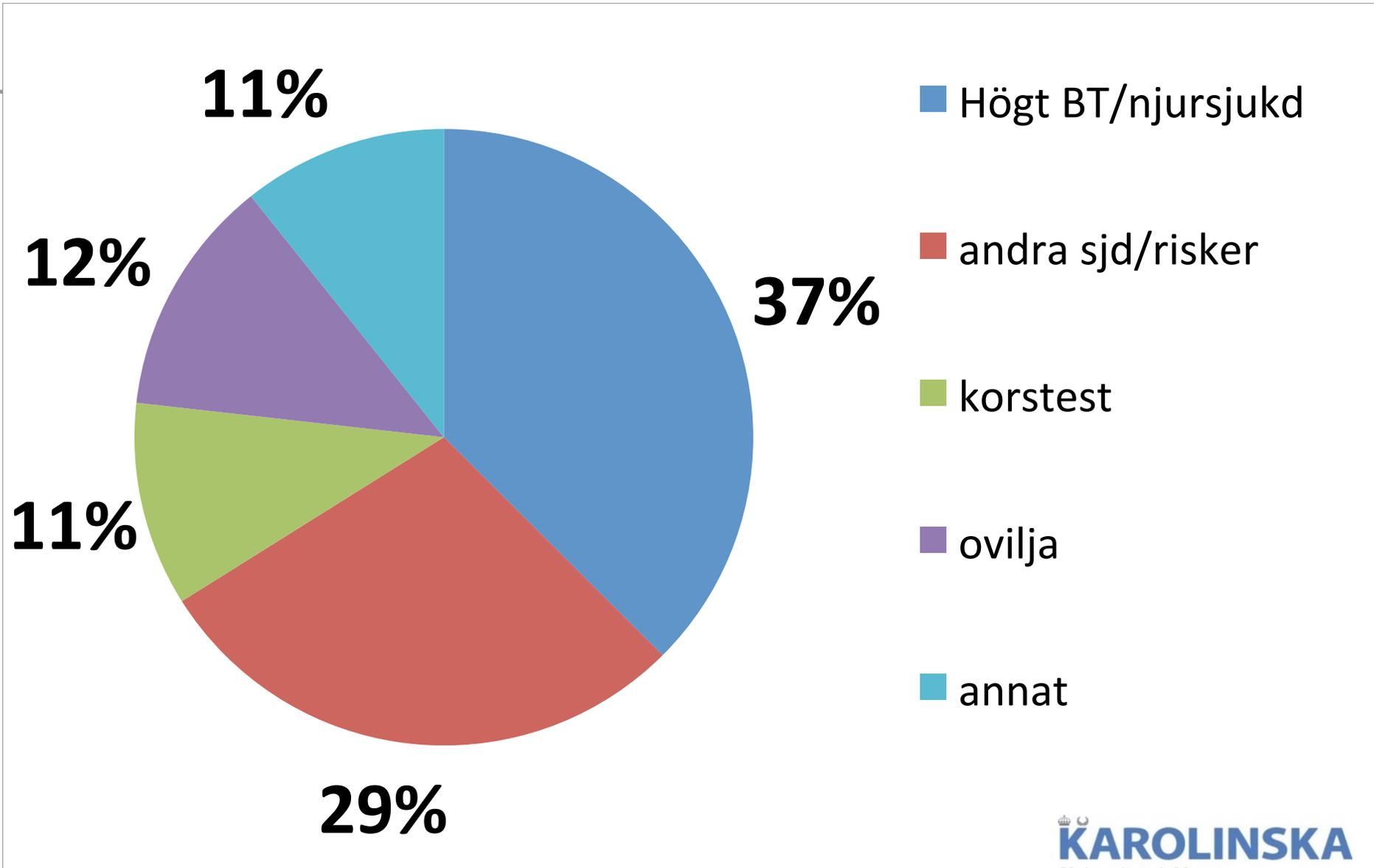
Allen MB, Abt PL, Reese P, What are the harms of refusing to allow living kidney donation, AJT 14:531-7, 2014

- Donor outcomes research has focused on short- and long-term risk to donors
- But turning a donor candidate down may also have negative consequences (only 1 paper in the literature describing this)
- Need to consider:
  - a) effects of refusing to allow donation
  - b) impinging on autonomy (especially there are limitations about knowledge of outcomes)

Orsaker: donor eller recipient?

Olika skäl varför donation avböjdes

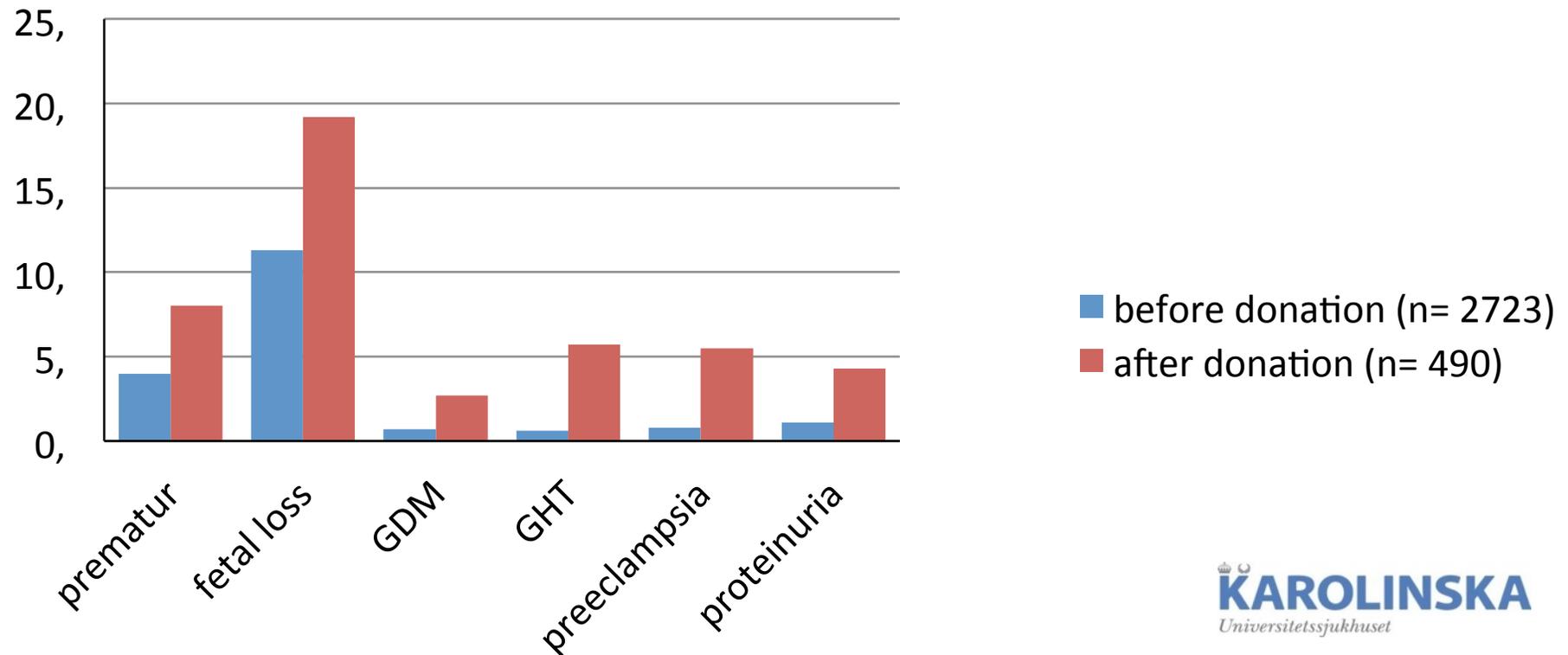

En av orsakerna till nej kan vara planerad graviditet

- 3 större studier på donatorer, 2 publ 2009 (Reisäter från Norge, Ibrahim från USA)
- 1 studie av Amit Garg, Canada, publ 2015

Man finner graviditets hypertoni , GDM, pre-eclampsi signifikant mer ($p < 0.0001$) efter donationen
Prematur, fetal loss ($p = 0,0004$), proteinuri ($< 0,001$)

Studien från Canada om gravida donatorer med kontrollgrupp

- Retrospektiv matchad kohort studie, > 20 v graviditet
- Donatorer från 5 centra, njurdonation 1992-2010
- Icke- donatorer, frisk (varit på läkarkontroll 1 g/år senaste 2 åren), åldersmatchad, viss inkomst, visst boendeområde, 6 icke-donatorer för varje donator
- Kontrollpopulationen från Ontario (hela populationen 731 823 kvinnor)

Amit Garg et al (Donor network) NEJM 372;2, 2015

Observationer	Graviditeter hos donatorer (n= 131)	Graviditeter hos kontrollgruppen (n= 788)	p-värde
medianålder (IQR)- år	32 (29-35)	33 (30-36)	0.94
antal 1994-2003	34	212	
antal 2004-2012	97 = 74%	576 = 73%	
graviditeter i studien	1 = 65% 2 = 27% 3 el fler = 8%	1 = 65 % 2 = 29% 3 el fler = 6%	0.77
median antal läkarbesök före förlossningen/ ultraljud	10/3	10/3	

Resultat

	Donatorer	Kontroller	p-värde
Graviditetshyperton i eller preeklampsi	15 = 11%	38 = 5%	0.01
Graviditetshypertoni	7 = 5%	17 = 2%	0.06
preeklampsi	8 = 6%	21 = 3%	0.05
Kejsarsnitt	41 = 31%	224 = 28%	0.44
För tidigt född < 37 v	10 = 8%	52 = 7%	0.7
Låg födelsevikt < 2500 g	8 = 6%	31 = 4%	0.21

I Sverige få graviditeter efter donation pga genomsnittlig hög donatorsålder

- Medianåldern vid donation är 48 år
- Antalet syskondonationer minskar
- Material från Sahlgrenska med 447 kvinnor som donerat en njure (material 1965-2005)
- 27 graviditeter, 23 fött barn

Lennerling Fehrman 2012

Risk factors for ESRD - overweight

- A cohort study of 300,000 adults
  - A health screen
  - GFR estimated with MDRD
- BMI of $\geq 25 \text{ kg/m}^2$ at age 20 was significantly associated with development of chronic kidney disease
 Hsu CY, McCulloch CE, Iribarren C et al. Ann Intern Med 2006; 144:21-28

BMI (kg/m ²)	Risk ratio for ESRD
18.5–24.9 Normal weight	Referent
25–29.9 Overweight	1.7
30–34.9 Class I obesity	3.0
35–39.9 Class II obesity	4.7
≥ 40 Class III obesity	5.0

Slutsatser 1. Ska vi vara skraja? Nej

Norska studie och amerikansk studie som visat 10 ggr ökad risk för ESRD hos donatorer jämfört med "kontroller"

Risken mkt låg 0,7% resp 0,9%

4 ggr lägre än hos befolkningen

- Välj den äldre donatorn först
- Helst Normalt BT
- BMI<30
- Absolut GFR > 80 ml/min,
- Hos yngre GFR> 90 ml/min

Slutsatser 2

- Remittera fler donatorer, farmor, mormor etc
- Noggrann utredning sker av donatorn och mottagaren och numera kostnadsfria kontroller efter donationen
- Behandla dem som kungar, drottningar och prinsar
- Optimera transplantationsresultaten- kolla t.ex DSA (donorspecifika antikroppar), adherence

What about DSA? 22 years has passed and the immunosuppression is minimized

- We are totally non-related but share:

HLA A 28 B 8 DR 3 (17) and DQB1* 02:01

- The DSA testing showed:

Class I antibodies against B7, 27, 61

Class II antibodies against DR 7, 9 10, 53 and the anti 53 is directed against the first donor. No DQ antibodies.

- No DSA at least in the blood against me!!

